

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових заходів із посилення мотивації та захисту прав військовослужбовців та інших громадян в умовах дії воєнного стану» (реєстр. № 11460-1 від 07.08.2024), поданий народним депутатом України Г. Мазурашу.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом запропоновано внести зміни до законів України «Про військовий обов'язок і військову службу» і «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» і передбачити:

можливість звільнення з військової служби під час дії воєнного стану військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, у разі безпосередньої участі протягом 12 місяців у виконанні бойових завдань, визначених бойовими наказами чи розпорядженнями (якщо вони не висловили бажання продовжувати військову службу);

встановлення в подвійному розмірі грошових виплат тим військовослужбовцям, які висловили згоду на продовження військової служби понад 12 місяців безпосередньої участі у виконанні бойових завдань, визначених бойовими наказами чи розпорядженнями;

заборону на переведення військовослужбовців, які уклали контракт із певною військовою частиною, до іншої частини (підрозділу) без їхньої згоди;

гарантування громадянам, які на добровільних засадах (за контрактом) вступили на військову службу, можливості обрати військовий підрозділ для проходження військової служби, а також права на звільнення з військової служби за власним бажанням під час дії воєнного стану військовослужбовцям, які мають досвід участі у бойових діях (статус учасника бойових дій) та вступили на військову службу на добровільних засадах (за контрактом) при досягненні 6 місяців, протягом яких вони брали участь у виконанні бойових завдань;

надання права безперешкодного виїзду за кордон за умови пред'явлення документа про відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації або про бронювання особам, яким надано відстрочку, або бронювання, а також поширення цього права на час здійснення їх повноважень на народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та депутатів місцевих рад за умови пред'явлення ними службового посвідчення, а також на призовників та військовозобов'язаних за умови пред'явлення нотаріально оформленого обов'язку повідомляти відповідний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки про місце перебування за кордоном, актуальні контактні дані (номер телефону та адреса електронної пошти)

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [26B2648ADD3032E104000000A2FE2E00178CAB00](#)

Підписувач [Улютін Денис Валерійович](#)

Дійсний з [04.11.2022 11:28:15](#) по [04.11.2024 11:28:15](#)

Міністерство фінансів України

10010-19-3/28324 від 01.10.2024

і повернення в Україну не пізніше ніж через 30 днів після отримання повістки з вимогою з'явитися у територіальний центр комплектування та соціальної підтримки;

уточнення категорій осіб, які підлягають бронюванню.

Відповідно до пункту 1 розділу II законопроекту цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

1. Реалізація Закону потребуватиме значних додаткових видатків Державного бюджету України (у тому числі на 2024 рік) для Міністерства оборони України, інших військових формувань на:

здійснення під час дії воєнного стану розрахунків зі звільненими військовослужбовцями;

здійснення грошових виплат у подвійному розмірі військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом та висловили згоду на продовження військової служби понад 12 місяців безпосередньої участі у виконанні бойових завдань;

забезпечення призову та утримання військовослужбовців, яких необхідно додатково мобілізувати на військову службу на заміну звільнених.

Згідно з частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України в разі внесення законопроекту, прийняття якого призведе до зміни витрат бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (з урахуванням відповідних розрахунків), а також пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Водночас у матеріалах до законопроекту не визначено прогнозного обсягу відповідних додаткових видатків, очікуваної чисельності звільнених за такими підставами осіб, та осіб, які продовжують військову службу понад 12 місяців безпосередньої участі у виконанні бойових завдань, а також пропозицій щодо джерел покриття додаткових видатків.

Слід зазначити, що Міністерство оборони України в Бюджетному запиті на 2025 рік заявило додаткову потребу на оплату праці (з нарахуванням) за чинними нормами в сумі 413,8 млрд гривень.

2. Пропозиція щодо запровадження грошових виплат у подвійному розмірі військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом та які висловили згоду на продовження військової служби понад 12 місяців безпосередньої участі у виконанні бойових завдань, вбачається соціально невиправданою щодо інших категорій військовослужбовців, прийнятих на військову службу за контрактом.

3. В умовах воєнного стану актуальним є підвищення грошового забезпечення для військовослужбовців, які беруть безпосередню участь у бойових діях та виконують бойові (спеціальні) завдання.

Тому пропозиція щодо збільшення грошового забезпечення для військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом та які висловили згоду на продовження військової служби понад 12 місяців безпосередньої участі у виконанні бойових завдань без урахування умов служби та складності завдань, які вони виконують, не підтримується.

4. Прийняття законопроекту містить ризик (у зв'язку із суттєвим збільшенням кількості звільнених зі служби військовослужбовців) щодо впливу на обороноздатність держави і потребує опрацювання з Міністерством оборони України та Генеральним штабом Збройних Сил України у межах наданих повноважень щодо забезпечення обороноздатності, розвитку, застосування та виконання завдань складовими сил оборони, у тому числі здійснення заходів мобілізаційної підготовки, мобілізації (демобілізації) у Збройних Силах України, інших військових формуваннях.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація Закону впливатиме на показники державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень Закону потребуватиме значних додаткових видатків державного бюджету на 2024 рік та наступні роки для Міністерства оборони України, інших військових формувань, обсяг яких не обраховано, на:

здійснення під час дії воєнного стану розрахунків зі звільненими військовослужбовцями;

здійснення грошових виплат у подвійному розмірі військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом та висловили згоду на продовження військової служби понад 12 місяців безпосередньої участі у виконанні бойових завдань;

забезпечення призову та утримання військовослужбовців, яких необхідно додатково мобілізувати на військову службу на заміну звільнених.

За інформацією Міністерства оборони України, для проведення розрахунків зі звільненими з лав Збройних Сил України військовослужбовцями орієнтовна потреба в коштах на грошове забезпечення на 2025 рік може становити 6,6 млрд грн, на 2026 рік – 9,1 млрд грн, на 2027 рік – 11,0 млрд гривень.

Однак у зазначеному обсязі не враховано потреби додаткових видатків на збільшення грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, а також потреби на реалізацію Закону для інших військових формувань.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація Закону потребуватиме значних додаткових видатків у поточному бюджетному періоді, обсяг яких не обраховано.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не відповідає положенням частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (зокрема відповідні розрахунки), а також пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримується як такий, що не відповідає положенням частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, потребуватиме значних додаткових витрат із державного бюджету та призведе до розбалансування державного бюджету.

Водночас положення законопроекту мають бути опрацьовані з Міністерством оборони України та Генеральним штабом Збройних Сил України в межах наданих повноважень щодо забезпечення обороноздатності, розвитку, застосування та виконання завдань складовими силами оборони, у тому числі заходів мобілізації (деобілізації) у Збройних Силах України, інших військових формуваннях.

**Перший заступник
Міністра фінансів України**

Денис УЛЮТІН